

VÅR VURDERING

Gjør all lytting til en åpenbaring. Ufattelig åpent lydbilde som gir musikken en glassklar tydelighet, og en silkeglatt presentasjon. Strålende dynamisk kontrast og perfekt timing gjør hvert minutt til en fest. En referansehøytaler på alle måter.

Klokke

Klokkeren sveitser

Denne testen ble det nesten ikke noe av. Det var så vidt jeg klarte å løsrive meg i tide til deadline. Så fengslende er høytalerne.

Av Lasse Svendsen

FAKTA

PIEGATC 70X

Treveis gulvhøytaler – bassrefleks
C2 koaksial båndmellomtone/dis-
kant

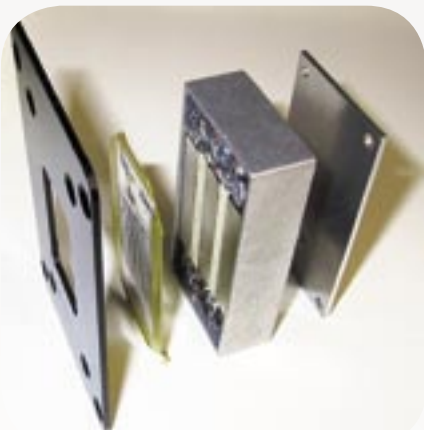
2 x 18 cm basser

Aluminiumskabinett

26–50 000 hz frekvensområde

88 000 kroner per par

sveitser

De bevegelige delene i en båndskant veier nesten mindre enn luft, men kraftige magneter bak setter dem kontant i bevegelse når musikken strømmer ut.

Scan Speaks basselementer er bare moderat modifisert i TC 70X, og spiller så det gnistrer sammen med koaksialbåndelementet.

Forsterkere til Piega TC 70X

Mesteparten av lyttingen foregikk med Ayres 60 watts integrerte AX-7e, og de to effektforsterkerne fra McIntosh som jeg har brukt som referanseforsterkere en stund. Nemlig 400 w MC 402 og den massive MC 602 på 600 watt. Høytalerne er en behagelig enkel elektrisk belastning for forsterkere, og den lille Ayre-forsterkeren spilte som en drøm sammen med Piega-høytalerne. Men de trivdes enda bedre sammen med de store Macene, og deres nesten utømmelige krefter uansett belastning. Høytalerne faller aldri under 3,8 ohms belastning, og med 92 dB følsomhet klarer de fleste forsterkere å hanskas med dem uten anstrengelser.

Det var en kalddusj av en annen verden. Mange av de fantastiske høytalerne som har kommet vår vei lyder rett og slett farget. Kulørte, fordreide, forvrengte. Uten at det behøver å være negativt, mange – meg selv inkludert – liker litt varm og kulørt klangkarakter. Det behøver ikke å frata musikken noe som helst av musikalsk verdi, men nøytralt er det ikke.

Ofte er det nærmeste man kommer nøytral klangkarakter, en vellykket elektrostathøytaler. Når man blander ulike typer elementer og legger til en elektronisk krets som et delefilter, skal det lite til før man sitter med en høytaler som ikke er hundre prosent nøytral. Igjen, det er ikke dermed sagt at det er ensbetydende med dårlig, de fleste høytalere har en egen klangkarakter som man enten liker eller ei, men i dette tilfellet er det vanskelig å peke på noen spesiell klangkarakter.

Sveitserne bak høytalerne fra Piega, som lages i Horgen utenfor Zürich, blander ulike elementteknologier i sine høytalere. De stilrene kabinetene i aluminium inneholder nemlig kjent høytalerteknologi, satt sammen med Piegas egne elementer. Som det unike båndelementet i Piega TC 70X. Man kan godt kalle høytaleren for en hybrid, for i likhet med eksem-

pelvis Martin Logan og T+A bruker de to ulike driftsprinsipper i sine toppmodeller. Som smelter sammen til en magisk musikk-gjengiver, med en helhet og en gripende realisme som kjennetegner high-end høytalere. Og er det noe Piega TC 70X virkelig er, så er det high-end. De gir lytteren en virkelighetsnær og troverdig musikkopplevelse av en annen verden.

EN NY VERDEN

I sene nattetimer satt jeg med en stor bunke CD-er, DVD-er og noen LP-er stablet rundt meg. Det hadde gått flere uker siden jeg koblet opp høytalerne, og jeg kunne ikke få nok. Det fortryllende koaksialelementet hadde forhekset meg og gjort meg avhengig av en solid dose musikk hver dag. Høytalernes besnærende klang var vanskelig å løsrive seg fra. Noen uker til med TC 70X, og de ville vært rene slankuren. Hvem har vel tid til å lage mat når flere hundre plater står i kø for å gi sjelsettende musikkopplevelser ...

Til min store glede klarte de to basselementene å henge forbausende godt med de superraske båndelementene. Det var bare når de ble presset hardt av forsterkeren at det fantes antydning til å glipe med timingen sammenlignet med koaksialelementet. En annen ting jeg var litt

redd for, var at båndelementet skulle gå i metning eller rett og slett bryte opp lyden med forvrengning, og anta den skarpe hardheten som båndelementer kan gjøre under press. Det skjedde gledelig nok aldri. I de ukene jeg hadde høytalerne til testing, klarte jeg ikke å framprovosere en eneste betoning i koaksialelementet. Det lød like presist og luftig uansett.

Høytalernes klangkarakter kan enkelt beskrives som krystallklar og ultra-presis som et sveitsisk urverk. Store symfoniske verker fikk en Grand Scale som fikk de 102 cm høye høytalerne til å høres ut som giganter i mitt 31 m² lytterom. Stereoperspektivet var sjokkerende bredt, med en tredimensjonal oppstilling av musikken som kan gjøre noen og enhver målløs. Sammen med en upåklagelig scenedybde skapte høytalerne et rom i rommet, som vokste langt ut over det fysiske rommets proporsjoner.

Den eneste haken jeg kunne oppfatte med TC 70X, var diskantmembranens smale spredningskarakteristikk. Noe som betyr at man bør holde seg innenfor høytalernes bredde når de er oppstilt som hvert sitt hjørne i en tilnærmet likesidet trekant. Bortsett fra dette, var de lite kilne på plassering i rommet, men i mitt lytterom fikk jeg den beste balansen når de ble stilt opp

PIEGA

en meter fra bakveggen. Da fikk jeg også den transientresponsen i bassen som fungerer best sammen med koaksialelementet.

Disse høyttalerne går relativt dypt i bassen, Piega oppgir 26 Hz, i mitt rom var de effektive omtrent til 30–35 Hz, og da fikk jeg også mye tyngde bak bassdynamikken. Som er formidabel tatt i betraktning de små elementene. Pauker og grovmessing i symfoniorkestre fikk malingen til å krympe seg på veggene, i ren frykt over den massive bassenergien. Samtidig var det steinkontroll – særlig med MC 602 – i bassen uansett hva jeg spilte. Et par B&W 802D kan meget vel ha enda feitere bass og mer tyngde i dybbassen, men Piega-høyttalerne virker raskere og mer transientvillige.

Videre oppover i frekvens fortsatte den samme presisjonen, og en elektrostatliggjennomsiktighet i lydbildet. Det var som om alle gardiner var revet ned, og vinduene åpnet på vidt gap. Man ble eksponert for virkeligheten på en skremmende livaktig måte. De akustiske gitarene til Rodrigo og Gabriela lød særdeles fyldige gjennom Piega-høyttalerne, som selvsagt hadde full kontroll over den gnistrende dynamikken på opptaket. Små nyanser i strengenes klang kom bedre fram enn jeg er vant til fra høyttalermembraner med spole i magnetgap. Det var mulig å få med

seg detaljer i fingerspillet som jeg ikke hadde hørt før.

Strykere og treblåsere fikk mer luft under tonene på TC 70X enn vanlig, og superfint fokus ga meg muligheten til å høre inn i musikken, på en måte som man bare kan når samarbeidet mellom forsterker og høyttaler smelter sammen til en opphøyd enhet. Man blir sittende å lytte til musikk, og ikke hi-fi. Konserten fra Carnegie Hall med Keith Jarrett på klaver, ble blottet for den lett hermetiske klangkarakteren man opplever på mye hi-fi-utstyr, og i stedet framsto konsertklaverets klang i Carnegie Hall som varm, dynamisk og ikke minst fysisk.

Mye skyldes sikkert det stive kabinettet, og den gode dynamiske kontrollen til ScanSpeak-elementene, som knapt kan sies å legge noe klangfarge på musikken. Men det er koaksialelementet som tar pusten fra en. Dette må være en av de fineste elementkonstruksjonene i hele hi-fi industrien. For den spiller så luftig og krystallklart at vokaler, for eksempel, får med klangen fra hele kroppen til sangeren. Uten at noe føles maskert eller farget. Det er en utrolig opplevelse å sitte med et par høyttalere foran seg, som knapt har noen egenklang, og som slipper igjennom så mye mer musikk at man aldri kjeder seg, selv når man hører musikk man ikke liker spesielt godt.

KONKLUSJON

De sveitsiske gulvhøyttalerne må oppleves for man dør. Uansett hva man liker av musikk og hva man ellers måtte mene om klangkarakter: Dette er en oppsiktsvekkende velkonstruert, for ikke å si velbygd høyttaler som kan måle seg med det aller beste. Mangler knapt noe på å være nær den komplette høyttaler. Med den rette forsterkeren kan man ha høyttaler for resten av livet. For denne blir man aldri lei av å lytte til. ■

High-End
Pris: 88 000 kroner parett
Importør: Duet Audio
www.duet.no

Et unikt element med diskant i midten og mellomtone rundt.

En ganske ualminnelig høyttaler

Man kan forledes til å tro at dette er nok et par hjernedøde designhøyttalere, tidsriktig kledd i eloksert aluminium, hvor alt man betaler for er et rålekkert utseende. Det kan ikke være lengre unna sannheten. Ser man et øyeblikk bort fra design og kikker under grillen på Piega-høyttalerne, er det umiddelbart klart at dette er langt fra en vanlig høyttaler, en det går 13 på dusinet av.

Hele kabinettet med topp og bunnplater er laget i tykk aluminium. Skallet i lettmetall er presset fra en trestonns aluminiumsblokk og ekstrudert, før et innvendig skjelett laget av stive MDF-profiler forsterker høyttaleren og demper kabinettresonanser. De innvendige veggene er belagt med et bitumenmateriale, som demper innvendige lydølger og hjelper til å holde kabinettet død og fri for egenresonanser. På fronten munner bassrefleksporten ut en "brevsprekk" under basselementene.

De to 18 cm basselementene er laget av ScanSpeak i Danmark og moderat modifisert av Piega, med en ekstra magnet bak på polstykket for å konsentrere magnetfeltet rundt svingspolen. Magnetic Optimized Motor (MOM) kaller Piega dette, og det hjelper bassenes transientrespons, slik at de ikke "henger etter" båndelementet. Elementene bruker en fiberbasert membran med freste spor, for konstant avstivning av membranen når den er i bevegelse.

Det unike båndelementet er en koaksial konstruksjon. I midten sitter en tynn plastfolie med ledende materiale på. Bak den tynne folien sitter kraftige magneter som fungerer som motoren til den flortynne båndmembranen. Som rekker lengre i frekvens enn diskantelementer flest.. Det er omsluttet av et større båndmembran, som tar seg av mellomtoneområdet. Siden de to båndmembranene nesten veier mindre enn luft, er de svært raske. Lite masse flytter luft lynraskt, og gir større transientpresisjon enn tyngre membraner. Rask oppstart og stopp, kan derimot være et problem med større membraner, og utfordringen blir ofte å få de svært ulike elementtypene til å reagere likt på transienter, eller musikkdynamikk.

